

Міністерство розвитку громад та територій України

Законодавчі зміни у сфері ЖКГ

Заступник Міністра

Наталія Хоцянівська

20.07.2021

Врегулювання боргів ТКЕ та ВКГ

Законом України від 14.07.2021 «Про заходи, спрямовані на подолання кризових явищ та забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу» (законопроект реєстр. №3508-д), серед іншого, [внесено зміни до](#) :

- ✓ ЗУ «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення»
- ✓ ЗУ «Про виконавче провадження»

КЛЮЧОВІ ОСОБЛИВОСТІ:

1.

- **перенесено розрахункову дату** врегулювання заборгованості за спожиті енергоносії з **1 липня 2016 року на 1 червня 2021 року** (подовжено граничний строк реструктуризації заборгованості підприємств галузі)

2.

- надано можливість підприємствам **ТКЕ реструктуризувати борг** (з наступним списанням нарахованих на нього пені/штрафних санкцій) за: **1. спожитий газ; 2. розподіл та транспортування природного газу; 3. покупне тепло**

3.

- **змінено терміни розстрочення та правила гарантування боргу:**
 - **борг < 10 млн грн – 72 місяці або 6 років** (без необхідності гарантування);
 - **борг > 10 млн грн – 84 місяці або 7 років** (будь-яке забезпечення згідно законодавства за згодою сторін або рішення ОМС (ВЦА))
 - **борг > 5 млрд грн – 180 місяців або 15 років** (за рішенням кредитора)

4.

- створено правові засади для верифікації та відшкодування заборгованості з різниці в тарифах на послуги підприємств ТКЕ та ВКГ, що вироблялися, транспортувалися та постачалися **населенню та бюджетним установам**, що утворилась як до **01.01.2016**, так і після (станом на **1 червня 2021 року**) - **фінансування ВИКЛЮЧНО за рахунок коштів Державного БЮДЖЕТУ на 2021 рік**

5.

- сформовано підґрунтя для **зупинення виконавчих проваджень** та заходів з примусового виконання рішень в частині стягнення заборгованості за: **1. енергоносії; 2. розподіл та транспортування газу; 3. покупне тепло**

6.

- уточнено процедуру реструктуризації боргів **ТКЕ та ВКГ**, які розташовані на території **Донецької та Луганської областей** на період проведення ООС (унормовано питання **надання гарантій відповідними ВЦА** та без урахування обсягів підрозділів, розташованих на території окремих районів Донецької та Луганської областей, на якій органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження)

Важливі аспекти врегулювання боргів

- ❖ Відновлюється робота територіальних комісій з питань узгодження заборгованості з різниці в тарифах
 - **нове Типове положення** затверджується Кабінетом Міністрів України
 - узгоджуватиметься невідшкодована РВТ, яка виникла станом на 01.06.2021 р. (у т.ч і РВТ, яка раніше вже затверджувалась теркомісіями);
- ❖ **Нова Методика розрахунку РВТ** (затверджується Кабінетом Міністрів України);
- ❖ Порядок ведення Реєстру і Типові договори реструктуризації потребують приведення у відповідність до нового Закону;
- ❖ Підприємства включаються до Реєстру **за кожним кредитором окремо**;
- ❖ **Для включення до Реєстру** обов'язковим буде подання розрахунків обсягів заборгованості з РВТ та копії протоколів територіальних комісій або довідки про відсутність такої заборгованості, підписані керівником;
- ❖ Участь у процедурі врегулювання заборгованості **ВИКЛЮЧНО** відповідно до статті 4 Закону № 1730 (наприклад: **обсяг боргу менше, ніж підтверджена теркомісією РВТ**) **не потребує обов'язкового включення до Реєстру**;
- ❖ Реструктуризована станом **на 1 червня 2021 року** в порядку та на умовах, визначених Законом № 1730 **заборгованість, повторній реструктуризації не підлягає**;
- ❖ На реструктуризовану заборгованість за спожитий природний газ, а також послуги з його розподілу та транспортування, а також за теплову енергію станом **на 1 червня 2021 року** **неустойка (штраф, пеня), інфляційні нарахування, проценти річних не нараховуються**. А нараховані – підлягають врегулюванню;
- ❖ Учасник процедури врегулювання заборгованості **виключається** з Реєстру у разі **ухилення від укладення договору (договорів) про реструктуризацію протягом трьох місяців з дати включення такого учасника до Реєстру**;
- ❖ **За зверненнями споживачів ТКЕ та ВКГ**, які уклали договори про реструктуризацію заборгованості за спожитий природний газ, **зобов'язані укласти з такими споживачами** договори про реструктуризацію заборгованості за спожиту теплову енергію та комунальні послуги **станом на 1 червня 2021 року** (умови в частині строків реструктуризації не можуть бути гіршими)

Зупинення виконавчих проваджень

ЗУ «Про виконавче провадження»
(зі змінами за новим Законом)

пункт 10 частини 1 ст. 34:

Виконавець зупиняє вчинення виконавчих дій у разі включення (за кожним кредитором, який є стягувачем у відповідному виконавчому провадженні) підприємств ТКЕ та ВКГ до реєстру підприємств, що беруть участь у процедурі врегулювання заборгованості відповідно до Закону № 1730, з виконавчих проваджень, стягувачами за якими є НАК «Нафтогаз України», ДК «Газ України», ПАТ «Укртрансгаз», оператор ГТС, оператори ГРМ, електропостачальники, оператори системи розподілу, а також теплогенеруючі організації, а боржниками – підприємства ТКЕ та ВКГ.

частина 4 ст. 34:

Виконавче провадження з підстави, передбаченої п. 10 частини I статті 34, зупиняється у частині стягнення з ТКЕ заборгованості за спожитий природний газ, використаний станом на 1 червня 2021 року для виробництва теплової енергії та комунальних послуг (з урахуванням суми неустойки (штрафу, пені), інфляційних нарахувань, процентів річних, нарахованих на заборгованість за спожитий природний газ), а також за послуги з транспортування і розподілу природного газу, теплової енергії, отриману для її подальшого постачання споживачам та/або надання відповідних комунальних послуг, та підприємств ВКГ за електричну енергію, спожиту для виробництва та надання ними комунальних послуг.

частина 6 ст. 35:

У випадку, передбаченому п.10 частини I статті 34 цього Закону, **ВИКОНАВЕЦЬ** зупиняє вчинення виконавчих дій до виключення боржника з Реєстру підприємств, що беруть участь у процедурі врегулювання заборгованості відповідно до Закону № 1730 (за кожним кредитором, який є стягувачем у відповідному виконавчому провадженні). У разі поновлення виконавчого провадження, зупиненого на підставі п.10 частини I статті 34 цього Закону, виконавче провадження повторному зупиненню з цих підстав не підлягає.

пункт 16 частини I ст. 39:

Виконавче провадження підлягає закінченню у разі врегулювання (погашення, списання) відповідно до Закону №1730 неустойки (штрафів, пені), інших штрафних, фінансових санкцій, а також інфляційних нарахувань і процентів річних, нарахованих на заборгованість ТКЕ перед НАК «Нафтогаз України», ДК «Газ України», ПАТ «Укртрансгаз», оператором ГТС, операторами ГРМ за спожитий природний газ, а також послуги з його транспортування та розподілу відповідно, перед теплогенеруючими організаціями за тепловою енергію, отриману для її подальшого постачання споживачам та/або надання відповідних комунальних послуг, підприємств ВКГ перед електропостачальниками або операторами системи розподілу (як правонаступниками) за спожиту електричну енергію, що підлягали виконанню на підставі виконавчого документа за судовим рішенням, яке набрало законної сили.

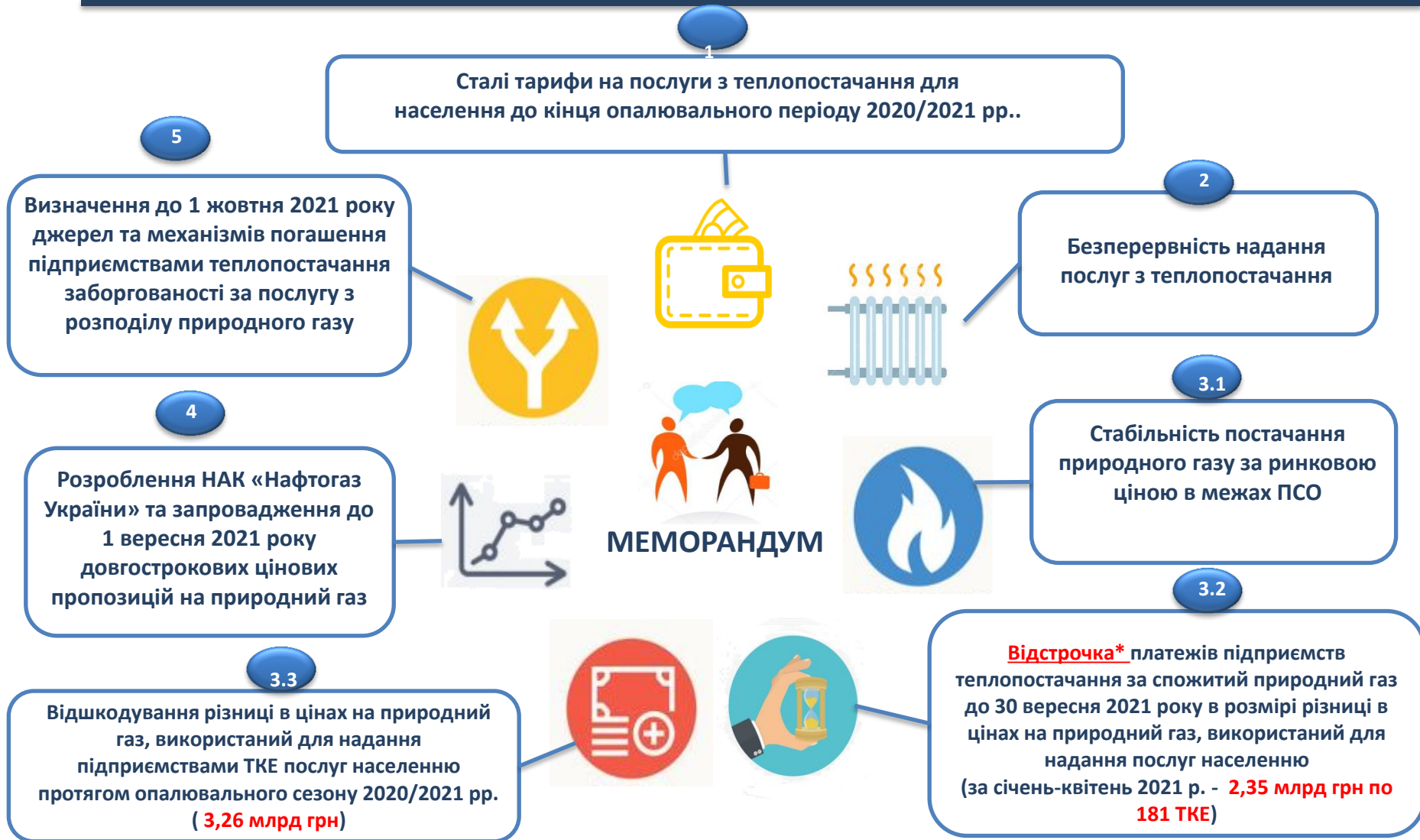
Проекти НПА, необхідні для реалізації законодавчих змін

Впродовж **трьох місяців** мають бути приведені у відповідність до закону НПА Уряду та ЦОВВ

Щодо компенсації різниці в тарифах	Типове положення про територіальні комісії з питань узгодження заборгованості з різниці в тарифах	Новий акт Кабінету Міністрів України	Орієнтовно до 16 серпня (1)
	Методика визначення заборгованості з різниці в тарифах	Новий акт Кабінету Міністрів України	Орієнтовно до 16 серпня (2)
	Зміни до ЗУ «Про Державний бюджет на 2021 рік»	Новий закон	вересень
	Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення різниці в тарифах	Новий акт Кабінету Міністрів України	у місячний термін з дати прийняття змін до ДБУ на 2021 рік
Щодо реструктуризації заборгованості	Порядок ведення та користування реєстром	Внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2017 р. № 93	Орієнтовно до 16 вересня
	Типовий договір про реструктуризацію заборгованості за спожитий природний газ	Внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 29 березня 2017 № 222 та № 221	Орієнтовно до 16 вересня
	Типовий договір про реструктуризацію заборгованості за спожиту електричну енергію		

З метою **уникнення накопичення заборгованості** підприємств ТКЕ та ВКГ за спожиті енергоносії **Уряду доручено:** розробити та затвердити **механізм перерахунку вартості теплової енергії та комунальних послуг залежно від зміни ціни природного газу та електричної енергії**

Реалізація Меморандуму

* **ПРОТОКОЛОМ № 2 засідання МРГ** з підготовки об'єктів ЖКГ та ПЕК до осінньо-зимового періоду 2021/22 року від **09.07.2021** надано доручення НАК«Нафтогаз України» опрацювати питання перенесення дати відстрочки платежів з **30.09.2021** на **01.01.2022** (у тому числі, шляхом укладенням додаткових угод) та про результати розгляду поінформувати Мінрегіон

Умови довгострокового контракту та вартість послуг з теплопостачання

обсяги газу не розподіляються за категоріями його використання і не мають цільового призначення (лист НАК «Нафтогаз України» від 17.06.2021 №23/4-845-21)

Приведення у відповідність до ЗУ від 03.12.2020 №1060

1.

- Правила та типові договори про надання комунальних послуг, у т.ч. затвердження КМУ публічних договорів приднання

2.

- Порядки формування тарифів на теплову енергію та комунальні послуги, затвердженні КМУ та НКРЕКП, та порядок/процедура розгляду розрахунків тарифів

3.

- Постанова щодо визначення граничного розміру плати за абонентське обслуговування,

4.

- Постанови щодо соціального захисту населення - споживачів комунальних послуг

5.

- Вимоги до формування рахунків на оплату комунальних послуг

6.

- Інші НПА, необхідність розроблення яких впливає із вимог Закону №1060

Етапи впровадження законодавчих змін

01.05.2021

Розрахунок та
встановлення тарифів
(1 місяць)

30 днів

до 13.08.2021

до 13.09.2021

15.09.2021

15.10.2021

набрав
чинності
ЗУ №1060
від
03.12.2020

Розробка
проектів НПА,
необхідних для
реалізації
ЗУ №1060
(протягом
6 місяців)

Прийняття пКМУ
щодо внесення
змін до Порядків
формування
тарифів,
затверджених
пКМУ № 869

Встановлення
ОМС тарифів на
теплову енергію,
послуги з
постачання ТЕ,
постачання ГВ

Опублікування
тексту договорів
про надання
комунальних
послуг
(на сайті ОМС
та/або виконавця)

Договір
вважається
укладеним

Публічний
договір
приєднання

Початок
О/С 2021/2022 рр.

Проекти НПА, розроблені Мінрегіоном на виконання ЗУ від 03.12.2020 № 1060-IX (в частині послуг з теплопостачання)

№	Проект НПА	Стан опрацювання на 20.07.21	Очікуваний термін прийняття НПА
---	------------	------------------------------------	------------------------------------

Проекти постанов КМУ:

1.	«Про внесення змін до Порядку формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води та Порядку формування тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення»	Отримано висновок Мін'юсту. Готується на розгляд КМУ	до 13 серпня
2.	«Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 808»	Отримано висновок Мін'юсту. Готується на розгляд КМУ	до 13 серпня
3.	«Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 830»	Опрацьовується Мін'юстом	до 20 серпня
4.	«Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2019 р. № 1182»	Опрацьовується Мін'юстом	до 20 серпня
5.	«Про затвердження Порядку здійснення перерахунку вартості комунальних послуг за період їх ненадання, надання не в повному обсязі або невідповідної якості»	Отримано висновок Мін'юсту. Готується на розгляд КМУ	до 20 серпня
6.	«Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо соціального захисту споживачів комунальних послуг»	Опрацьовується Мін'юстом	до 1 вересня

Проекти наказів Мінрегіону:

1.	«Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 5 червня 2018 року № 129»	Подано до Мін'юсту на державну реєстрацію	серпень
----	--	--	----------------

* Інші проекти НПА опрацьовуються структурними підрозділами Мінрегіону та найближчим часом будуть направлені на погодження ЦОВВ та соціальним партнерам

ТАРИФИ

Проект постанови КМУ «Про внесення змін до Порядку формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води та Порядку формування тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення»

Передбачається:

Включення витрат на оснащення будівель ВКО води та теплової енергії до складу тарифів на постачання теплової енергії;

1.

Фінансування заходів, пов'язаних із придбанням та встановленням ВКО води і теплової енергії здійснюється за рахунок **інвестиційної складової, що визначається згідно із інвестиційною програмою** виконавця відповідної комунальної послуги.

Джерелом інвестиційної програми на придбання і встановлення ВКО є **прибуток**.

Тарифи диференціюються в частині інвестиційної складової, пов'язаної з придбанням та встановленням у будівлях ВКО.

2.

визначення питомих витрат ПЕР для їх включення до складу тарифів *на основі фактичних витрат ПЕР за останні три роки (середньозважений показник) з урахуванням прогнозу щодо їх скорочення у планованому періоді, але не більше величини норми витрат ПЕР, врахованої у тарифах, що діяли протягом попередніх трьох років. Розрахунок питомих витрат ПЕР погоджується ОМС*

3.

зміна вимог, що були передбачені Законом України «Про ЖКП», щодо формування та встановлення тарифів **на послугу з постачання гарячої води** за наявності у багатоквартирних будинках ІТП.
*Витрати на утримання та обслуговування ЦТП – у тарифи на транспортування ТЕ,
Витрати на утримання та обслуговування ІТП – у тарифи на постачання ТЕ.*

4.

виключення зі складу тарифів витрат на оплату послуг банків та інших установ з приймання і перерахування **коштів споживачів** за спожиту теплову енергію та комунальні послуги (у разі наявності укладених договорів);

5.

інші зміни, що впливають із Закону №1060

Інвестиційна складова на оснащення будівель ВКО

- **Наявність** інвестиційної програми до моменту формування і встановлення тарифів;
- Джерело фінансування інвестиційної складової на оснащення будівель ВКО - **прибуток**
- Інші заходи інвестиційної програми – амортизація та/або прибуток
- Наказ Мінрегіону від 19.08.2020 № 191 «Про затвердження порядків розроблення, погодження та затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сферах теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення, ліцензування діяльності яких здійснюють Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації»

! Обігові кошти (до 4%) у складі тарифів – за рахунок прибутку (за рішенням ОМС) – постанова КМУ від 16.06.2021 №613

Рішення про встановлення тарифів

- Повний перегляд тарифів, а не коригування;
- Тариф встановлюється зі строком дії (жовтень 2021-вересень 2022 р.);
- Розмежування понять “теплова енергія” і “послуга з постачання теплової енергії”;
- Структура тарифів обов'язково додається до рішення ОМС про встановлення тарифів;
- При встановленні **двоставкових** тарифів встановлюється одноставковий тариф;
- Послугу з централізованого опалення у ЗУ «Про житлово-комунальні послуги» наразі не передбачено.